

Normalność

Rodzicielskiej trosce o zdrowie i powodzenie dziecka towarzyszy od momentu jego narodzin niespokojne pytanie: "czy nasze dziecko prawidłowo się rozwija?". Szczęśliwie większość rodziców ma ugruntowane poczucie, że ich syn czy córka jest normalnym, dobrze rozwijającym się dzieckiem. Są jednak matki i ojcowie, którzy stale zamartwiają się stanem fizycznego i psychicznego zdrowia swego dziecka - od jego wieku niemowlęcego do dorosłości. **Problemy, które budzą ich wątpliwości, są różne:**

- czy dziecko się rozwija zgodnie z normami przewidzianymi dla jego wieku,
- czy czuje się szczęśliwe i zadowolone z życia,
- o czym myśli i czy nie ma poważnych problemów, o których nie mówi,
- czy ma zdrowe nawyki jedzeniowe, prawidłowy rytm snu i czuwania,
- czy czuje się przystosowane w szkole, w grupie rówieśniczej, w różnych sytuacjach społecznych?

Psychiatra dziecięco-młodzieżowy może pomóc rodzicom w wyjaśnieniu tego typu obaw. Przeprowadza z dzieckiem rozmowę i ewentualnie odpowiednie testy, a z rodzicami wywiad dotyczący dotychczasowego stanu zdrowia dziecka i problemów wychowawczych. Być może zapyta także o wzajemne relacje poszczególnych członków rodziny. **Uważa się, że dziecko prawidłowo się rozwija i jest "normalne", jeśli zadowolenie i satysfakcje przynoszą mu:**

- nauka, szkoła i/lub praca,
- więzi uczuciowe z członkami najbliższej rodziny,
- związki przyjacielskie i koleżeńskie,
- zabawa i rozrywka.

Mając wątpliwości i rozterki, jak ocenić zachowanie i stan psychiczny dziecka, rodzice w pierwszym rzędzie rozmawiają o tym z bliską rodziną, z przyjaciółmi, pediatrą, psychologiem szkolnym, katechetą. Każda z tych osób może im ewentualnie doradzić pójście z dzieckiem do psychiatry dziecięco-młodzieżowego.

Na podstawie rozmowy z rodzicami i dzieckiem psychiatra powinien móc ustalić i ocenić:

- czynniki, które długotrwale oddziałują na rozwój - zarówno te pozytywne, jak i negatywne,
- czynniki, które doraźnie działają zaburzająco niczym "zapalnik",
- czynniki utrwalające zaburzenia i utrudniające powrót do równowagi,
- pozostałe czynniki - z ogólnomedycznego punktu widzenia,
- zależności między osiągnięciami szkolnymi, kontaktami społecznymi i rozwojem osobowości.

Na podstawie dokonanej oceny psychiatra dziecięco-młodzieżowy decyduje, w jakim zakresie ma udzielić pomocy. Gdy nie rozpoznaje u dziecka zaburzeń psychicznych:

- rzeczowo wyjaśni rodzicom, że nie widzi podstaw do leku o dziecko i udzieli im porady, jakie postępowanie sprzyja normalnemu rozwojowi dziecka i jak być najbardziej skutecznym w rodzicielskiej roli,
- zasugeruje, jakie formy aktywności korzystnie wpłyną na rozwój dziecka, ewentualnie zaleci dziecku i/lub rodzicom uczestnictwo w programach edukacyjnych,
- w razie doraźnej potrzeby zapewni poradnictwo w konkretnym zakresie, np. jak radzić sobie z doraźnymi problemami w rozwoju dziecka, sytuacjami stresowymi, a także trudnościami, jakich przysparza temperament dziecka itd.

Gdy psychiatra rozpozna u dziecka objawy zaburzenia psychicznego, wówczas proponuje, w zależności od konkretnej sytuacji, odpowiednie leczenie.

Rodzice najlepiej znają swoje dziecko i im jest najłatwiej określić, jakie zachowanie jest u niego normą, a co poza nią wykracza. Jeżeli wydaje im się, że problem istnieje, to choćby mieli jakieś wewnętrzne opory, bezwzględnie powinni zwrócić się o pomoc do specjalisty. Wyjaśni on, czy ich obawy dotyczące dziecka są zasadne, a jeśli okaże się, że tak, to natychmiast się dzieckiem zajmie.